

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

ниво на класификация 1: [TLP-GREEN]

21.11.2025 г.

X ЕО-28-3/21.11.2025

РЕГ. №

Signed by: SVETLANA IVANOVA KOEVA-RALEVA

ДО

Г-ЖА ЮРА ЙОРДАНОВА-ВИТАНОВА
ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР НА
РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ
И БЛАГОУСТРОЙСТВОТО
И РЪКОВОДИТЕЛ НА УО НА ПРР

Относно: Уведомление по чл. 8, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми за изменение на Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г. (ПРР 2021-2027 г.), с възложител Министерство на регионалното развитие и благоустройството

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ВИТАНОВА,

Във връзка с постъпило с вх. № ЕО-28-1/17.11.2025 г. на МОСВ уведомление по чл. 8, ал.1 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредбата за ЕО), което приемаме и като уведомление по чл. 10, ал. 1 от Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредбата за ОС, обн., ДВ, бр. 73/ 2007г., изм. и доп.), за изменение на Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г., с приложен проект на (версия 3.0), с период на допустимост от 01.01.2021 г. до 31.12.2029 г на основание чл. 6а, т. 1, буква „г“ от същата наредба и Заповед № РД - 557/01.08.2023 г. на министъра на околната среда и водите, Ви уведомявам следното:

София, 1000, бул. „Кн. Мария Луиза“ 22

Тел: +359(2) 940 6259, Факс:+359(2) 986 25 33

Изменение на програмата „Развитие на регионите“ 2021-2027 г. (ППР 2021-2027 г.)“ попада в обхвата на чл. 2, ал. 2 от Наредбата за ОС.

Със Становище по екологична оценка (ЕО) № 2-2/2021 г. на министъра на околната среда и водите е съгласувана „Програма за развитие на регионите за програмния период 2021-2027 г.“ по алтернатива 2, с възложител Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ).

Със Становище по ЕО № 3-2/2023 г. на министъра на околната среда и водите е съгласувано изменение и допълнение на Програма „Развитие на регионите 2021-2027 г.“, включващо нови приоритети по Фонда за справедлив преход, разработени чрез Териториалните планове за справедлив преход на Република България за регионите от ниво NUTS3 - Стара Загора (и прилежащите общини), Кюстендил и Перник (ТПСП)“, с възложители МРРБ и Министерство на енергетиката.

Съгласно представената информацията, настоящото предложение е свързано със следните промени:

1. Промяна на Допълнение 2 „Финансово участие на Съюза на основата на финансиране, което не е свързано с разходите“ по Приоритет 3, във връзка с метода за възстановяване на разходи на бенефициенти

През програмен период 2021-2027 г. в рамките на Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г. част от средствата за техническа помощ по линия на Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) се предоставят под формата на финансиране, което не е свързано с разходите, в съответствие с член 95 Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета. Съгласно изискванията на регламента, като част от одобрената програма е попълнено и Допълнение 2 „Финансово участие на Съюза на основата на финансиране, което не е свързано с разходите“, съдържащо необходимата информация, посочена в т.1 на чл. 95 от Регламента. В таблица А. „Обобщение на основните елементи“ на допълнение 2, в колона „Предвиден вид метод за възстановяване на разходите, използван за възстановяване на разходите на бенефициера или бенефициерите“ е посочено, че предвиденият метод за възстановяване на разходите е „Преки разходи“. Съгласно изискванията на чл. 95 от Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета възстановяването на разходите на бенефициентите на ниво държава-членка може да бъде под всякаква форма на подкрепа.

В хода на изпълнение на планираните дейности по Приоритет 3 „Техническа помощ по чл. 37“ Управляващият орган на ПРР е идентифицирал необходимост методът на възстановяване на разходите към бенефициентите да бъде уеднаквен и синхронизиран с подхода на възстановяване на разходите от ЕК към държавата-членка. Това налага да бъде извършена техническа корекция в текста на допълнение 2. За целта Управляващият орган на програмата е провел кореспонденция през м. ноември 2024 г. със службите на Европейската комисия относно идентифицираната необходимост от промяна с цел уточняване на подхода за изпълнението ѝ. Съгласно получената информация, промяната в текста на допълнение 2 изисква официално изменение на ПРР, съгласно чл. 24 на Регламент (ЕС) 2021/1060.

Предвид горното, за да се осигури ефективно извършване на отчитане и съответно на плащания, с настоящото уведомление с вх. № ЕО-28-1/17.11.2025 г. на МОСВ, е иницирано изменение на допълнение 2 на ПРР 2021-2027 г. с цел уеднаквяване на подхода на плащане към бенефициентите с този на възстановяване на средства от ЕК, а именно – чрез финансиране, което не е свързано с разходите.

2. Допълване текста на програмата с цел адаптиране спрямо актуализираните текстове на Националния план за възстановяване и устойчивост, компонент REPowerEU

В текста на одобрената Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г. е включена информация по отношение на ключов ангажимент от Националния план за възстановяване и устойчивост на България (15837/23 ADD 1), свързан с решение на Народното събрание за одобряване на Пътната карта за климатична неутралност и определяне на крайна дата за преустановяване на производството на електроенергия от въглища най-късно до 2038 г.

Междувременно България е инициирала преразглеждане на НПВУ съгласно член 21 от Регламента за механизма за възстановяване и устойчивост. Едно от предложенията е за изменение на горепосочения ключов ангажимент, което се състои в това Пътната карта за неутралност да бъде приета от Министерския съвет, а не от Народното събрание.

В този контекст и с цел постигане на пълно съответствие с националните документи текстът на Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г. се предлага да бъде актуализиран, както следва:

„Предвидените пътища за енергиен преход отчитат и Плана за възстановяване и устойчивост на България (ПВУ), според който производството на електроенергия от въглища трябва да бъде преустановено най-късно до 2038 г. Приемането на одобрената от Министерския съвет Пътна карта за климатична неутралност, която определя крайната дата за преустановяване на производството на електроенергия от въглища най-късно до 2038 г., е ключов ангажимент по фаза 114 от ПВУ (15837/23 ADD 1)“.

3. Пренасочване на финансов ресурс от безвъзмездна финансова помощ към финансов инструмент по Фонда за справедлив преход (ФСП)

Действащата версия на ПРР (2.0) с включени приоритети, съфинансирани от ФСП, както и териториалните планове за справедлив преход на 3-те въглищни региона Перник, Кюстендил и Стара Загора с прилежащи 10 общини, свързани с Маришкия басейн по линия на заетост и мобилност на работната сила – Нова Загора, Ямбол, Симеоновград, Харманли, Тополовград, Димитровград, Хасково, Елхово, Сливен и Тунджа, е одобрена през декември 2023 г. Общият ресурс по линия на ФСП по програмата е 2,9 млрд. лева, от който 131 млн. лв. по приоритет 5 за техническа помощ и останалите 2,8 млрд. лв. по приоритет 4 „Справедлив преход“. В съответствие с одобрената програма целият финансов ресурс по ФСП е предвидено да бъде предоставен под формата на безвъзмездна финансова помощ (БФП).

Съгласно правилата и изискванията на Регламента за ФСП финансовият ресурс е по линия на Многогодишната финансова рамка (1 млрд. лв.) с възможност за използване и допустимост на разходите до края на програмния период и по линия на NGEU (1,7 млрд. лв.) с ангажимент за използване до края на 2026 г. В този контекст, по отношение на ресурса от NGEU, Управляващият орган има ангажимент до 31 декември 2026 г. да извърши разплащане на целия финансов ресурс от NGEU в размер на 1,7 млрд. лв.

Предвид късния етап на одобрение на програмата и териториалните планове Управляващият орган на ПРР стартира приоритетно изпълнение на инвестициите по ФСП с оглед целият финансов ресурс да бъде отворен и договорен до края на 2025 г.

Управляващият орган на ПРР извършва текущ мониторинг на напредъка в изпълнението и степента на договаряне на финансовия ресурс. Въпреки сериозния реализиран напредък през последните месеци, към настоящия момент е идентифициран потенциален риск от частично неизпълнение на бюджетните ангажименти по ФСП. В тази връзка е необходимо своевременно да бъдат предприети целенасочени мерки за адресиране на този риск.

За целта Управляващият орган на ПРР извърши преглед на потенциалните възможности за предприемане на мерки и идентифицира потенциална възможност част от средствата по ФСП, отредени за БФП да бъдат насочени за изпълнение под формата на

финансови инструменти. Сходно предложение е постъпило от службите на ЕК в рамките на процедурата по междинния преглед на изпълнението на ПРР, като е обосновано с принос към цялостната политика на ЕС, насочена към разнообразяване на портфолиото с възможности за подкрепа на устойчиви във времето жизнени проекти, имащи потенциал за генериране на приходи.

С напредването на хода на изпълнение на ПРР се идентифицира засилен интерес от страна на частни субекти (предприятия) към процедурите и мерките, обявени по ФСП в рамките на Приоритет 4 на програмата. Това е индикация за потенциала на мерките по ФСП да привличат интерес не само от страна на публични органи, но и от страна на частния сектор.

Чрез предложението ще се създаде възможност за изпълнение на разработени финансови продукти в подкрепа на инвестиции, допринасящи за постигането на целите на ТПСР на територията на 3-те въглищни райони. Могат да бъдат разработени целеви финансови инструменти за подкрепа на въглищните региони в областите енергийна ефективност, възобновяема енергия, диверсификация на икономиката. Тези инструменти могат да бъдат приложими само за конкретните въглищни региони и тяхното местоположение в тези региони да бъде условие за допустимост на проектите.

И трите общински центрове - Перник, Бобов Дол и Стара Загора имат действащи програми по енергийна ефективност и ВЕИ. В тях се планира повишаване на енергийната ефективност на общински сгради и използване на възобновяема енергия за тях. Конкретните проекти, които се подпомагат от действащите програми, и които могат да бъдат надградени с финансови инструменти, са проекти за повишаване на енергийна ефективност до достигане на висок клас и оползотворяване на потенциала на покривите на общинските сгради с фотоволтаични инсталации за собствено потребление на общината или за формиране на енергийни общности.

Сега действащите програми за енергийно обновяване на многофамилните жилищни сгради разчитат на 100% грантова помощ, но грантовите схеми не могат да обхванат мащабно количество сгради. За останалите сгради, които не се класират за безвъзмездно финансиране, е подходящо да се създаде дългосрочно действащ кредитен инструмент за определени мерки, като подмяна на дограма, климатици, ефективно осветление или уреди. На база опита по програмата с подкрепа на мерки за енергийна ефективност в сграден фонд е установен сериозен обществен интерес и потенциал за изпълнение на този тип инвестиции.

Първата процедура, която беше обявена в рамките на Приоритет 4 „Справедлив преход“ на ПРР, беше насочена към подкрепа на мерки за цялостно обновяване на многофамилни жилищни сгради в трите въглищни района на България. При бюджет от 196 млн. лв. потенциалните кандидати подадоха проекти на обща стойност над 455 млн. лв. В резултат от извършената оценка е сформиран списък с резервни проекти, които да отговарят на условията за финансиране, но за които не е наличен финансов ресурс. Аналогична е ситуацията и с процедурите за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради, обявени по линия на инвестицията в рамките на Националния план за възстановяване и устойчивост, като и там са подадени проекти, които неколккратно надвишават наличния бюджет. Посочените примери очертават тенденция, че за мерките за обновяване и подобряване на енергийните характеристики на жилищните сгради е налице значителен обществен интерес. Формираните резервни списъци показват наличието на голям брой сгради, които са с високо ниво на проектна готовност и потенциална реална възможност за съвременно изпълнение.

Предложението за промяна в ПРР включва пренасочване на финансов ресурс от ФСП за БФП към финансов инструмент.

4. Промяна в обхвата на допустимост на дейностите по ПРР и допускане на подкрепа за социална инфраструктура в селски общини в рамките на Приоритет 2

С цел осигуряване на демаркация на подпомагането по ПРР и по Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони (СПРЗСР) в Споразумението за партньорство е предвидено ПРР и СПРЗСР да финансират огледални мерки, като разграничението между двата инструмента е на териториална основа: ПРР интервенира на територията на градските общини, а СПРЗСР – на територията на селските. Същевременно, с цел засилване на градско-селските връзки и функционални зони, в ПРР е заложена подкрепа за интервенции на цялата територия на страната за мерките, които попадат извън обхвата на СПРЗСР като здравна инфраструктура, енергийна ефективност на жилищни сгради, туризъм, индустриални зони/паркове, пътна инфраструктура и устойчива мобилност.

Инвестициите в социална инфраструктура по ПРР не са предвидени за финансиране на територията на селски общини на етапа на програмиране поради предположението, че същите ще бъдат допустими за финансиране по СПРЗСР. След одобрението на ПРР стана ясно, че СПРЗСР няма да финансира инвестиции в социална инфраструктура на територията на селски общини.

По отношение на инвестициите в социална инфраструктура ПРР предвижда подходът „отдолу-нагоре“ да се осъществява в координация с подхода „отгоре-надолу“, при който се изисква съответствие на всички подпомагани интервенции с целите на националната политика в сектора. За целта инвестициите в социална инфраструктура са допустими за финансиране по ПРР, когато са предвидени в Националната карта на социалните услуги. С приетата през 2024 г. Национална карта на социалните услуги държавата поема ангажимент за създаване на пълна мрежа от социални услуги в цялата страна в дългосрочен план с цел да осигури равен достъп до тях на всички хора, които се нуждаят от подкрепа. Същевременно, предвид факта, че нито ПРР, нито СПРЗСР предвиждат инвестиции в социална инфраструктура в селски райони, се оказва, че за територията на селските райони в страната е налице бяло петно във финансирането и общините от селските райони нямат достъп до подпомагане за инвестиции в социална инфраструктура, въпреки че има идентифицирана необходимост от такава в Националната карта на социалните услуги.

При обсъждането на Единните указания за кандидатстване с концепции за интегрирани териториални инвестиции (КИТИ) за втората покана за КИТИ по Приоритет 2 „Интегрирано териториално развитие на регионите“ на ПРР Управляващият орган (УО) на ПРР получи индикации от страна на МТСП за нужда и засилен интерес от страна на общините в селските райони за инвестиции в социална инфраструктура. Препоръки за включване на селските общини като допустими бенефициенти за социална инфраструктура по ПРР са отправени и по време на дискусиите в рамките на Комитета за наблюдение на СПРЗСР.

В тази връзка и след съгласуване с Европейската комисия (ЕК) в Единните указания за кандидатстване по Процедура BG16FFPR003-2.003 КИТИ-2 е допуснато инвестиции в социална инфраструктура да се осъществяват и финансират по ПРР на територията и на селските общини.

Така представеното изменение на Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г. (версия 3.0) е свързано, предимно с финансови промени и допълване на текстове, по-специално с промяна на Допълнение 2 „Финансово участие на Съюза на основата на финансиране, което не е свързано с разходите“ по Приоритет 3, във връзка с метода за възстановяване на разходи на бенефициенти; допълване текста на програмата с цел адаптиране спрямо актуализираните текстове на Националния план за възстановяване и устойчивост, компонент REPowerEU; пренасочване на финансов ресурс от безвъзмездна

финансова помощ към финансов инструмент по Фонда за справедлив преход и промяна в обхвата на допустимост на дейностите по ПРР и допускане на подкрепа за социална инфраструктура в селски общини в рамките на Приоритет 2. Не се променя стратегията на ПРР 2021-2027 г., не се създават нови приоритетни оси, не се включват нови категории бенефициенти, нови допустими мерки или дейности и/или нови индикатори за изпълнение и резултат. Не се изменят вече одобрените мерки, индикатори и бенефициенти. В тази връзка, **не са налични основания да се счита, че представеното изменение на ПРР 2021-2027 г. (версия 3.0) попада в обхвата на чл. 85, ал. 1 и ал. 2 от ЗООС, както и не може да се отнесе към някоя от позициите на чл. 2, ал. 1 и ал. 2 от Наредбата за ЕО. Предвид това, няма основание да се изисква провеждане на регламентираните в глава шеста от ЗООС процедури по екологична оценка или преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка.**

С оглед гореизложеното, отчитайки **характера** на изменението на програмата, **няма вероятност от отрицателно въздействие** върху предмета и целите на опазване на защитените зони.

В тази връзка, на основание чл. 2, ал. 2 от Наредбата за ОС Ви уведомявам, че за така представеното изменение на Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г. (версия 3.0), **преценката** на компетентния орган е, че **не е необходимо провеждане на процедура по реда на Глава втора от Наредбата за ОС.**

Настоящото писмо се отнася за конкретното изменение на ПРР 2021-2027 и не отменя необходимостта от получаване на съгласувания или разрешителни, предвидени в други закони и подзаконови нормативни актове.

При всички случаи на изменение в програмата или на някои от обстоятелствата, при които е издадено настоящото писмо, моля да уведомите незабавно МОСВ за промените.

21.11.2025 г.

X

ВИКТОР АТАНАСОВ

Заместник-министър

Signed by: VIKTOR HRISTOV ATANASOV